

Innst. S. nr. 201

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument nr. 2 (2004-2005)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2004

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Riksrevisjonens rammevilkår, formål og oppgaver

Ny lov og instruks om Riksrevisjonen som trådte i kraft 1. juli 2004 (riksrevisjonsloven av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004), er hovedsakelig en kodifisering av etablert praksis, men innebærer enkelte endringer. Riksrevisjonens desisjonsmyndighet og godkjenning av særregnskaper er avviklet fra og med regnskapsåret 2004. I heleide selskaper utvides kontrollen til også å omfatte forvaltningsrevisjon. Riksrevisjonen overtar revisjonen av Husbanken og Lånekassen fra og med regnskapsåret 2005, mens revisjonsansvaret for statlige stiftelser avvikles fra samme tidspunkt. Riksrevisjonens årlige rapportering til Stortinget i Dokument nr. 1 endres i form og innhold. Ny rapportering iverksettes for regnskapsåret 2004. Den nye loven har også en bestemmelse om utsatt offentlighet for saksdokumenter i saker som Riksrevisjonen vurderer å legge fram for Stortinget.

Riksrevisjonen, som er Stortingets revisjons- og kontrollorgan, skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, jf. riksrevisjonsloven § 1. Riksrevisjonens oppgaver følger av riksrevisjonsloven § 9.

Riksrevisjonens oppgaver er:

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler

Revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres slik lov, instruks og god revisjonsskikk i Riksrevisjonen krever.

Riksrevisjonen kan etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt. Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser.

Utvikling i forvaltningen som har betydning for Riksrevisjonen

Organiseringen av statlig virksomhet og oppgaver er under kontinuerlig utvikling og endring. Når statlige virksomheter omorganiseres, må Riksrevisjonens kontroll og organisasjon tilpasses tilsvarende. Endringer kan bl.a. påvirke Riksrevisjonens organisering, ressursdisponering/ressursbehov og arbeidsoppgaver, og kan medføre et endret kompetansebehov hos Riksrevisjonens ansatte. Riksrevisjonen vurderer kontinuerlig hvilke tilpasninger som er nødvendige som følge av de endringene som skjer. Av eksempler på omorganisering

ger som har eller kan ha betydning for Riksrevisjonen nevnes spesielt:

- Endringer av departementsstrukturen ved opprettelsen av et Arbeids- og sosialdepartement, et Helse- og omsorgsdepartement og et Moderniseringsdepartement og nedleggelsen av Sosialdepartementet, Helsedepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.
- Statens overtakelse av bl.a. ansvaret for barne- og familieverntjenestene fra fylkeskommunene 1. januar 2004. Dette er per 18. juni 2004 slått sammen med Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen til Barne-, ungdoms- og familieetaten. Riksrevisjonen har revisjonsansvaret for den nye etaten.
- Riksrevisjonen vil fra 1. juli 2004 overta all revisjon knyttet til de kommunevise skatteregnskapene, noe som har ført til et økt ressursbehov i Riksrevisjonen knyttet til revisjon av skatteregnskapene.
- Kvalitetsreformen innen universitets- og høyskolesektoren har bl.a. medført finansieringsmessige og organisatoriske endringer. Det er i tillegg gjennomført en omorganisering av den statlige utdanningsadministrasjonen og etablert et nytt utdanningsdirektorat per 15. juni 2004. Gjennom endringer i lovverket gis statlige og private skoler i større grad de samme rammevilkår. Det gjennomføres også endringer innen skolesektoren for øvrig.
- Det ligger an til en gjennomgripende omorganisering av arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. forslaget fra regjeringen Bondevik II i St.prp. nr. 46 (2004-2005). En samordning vil være en av de mest omfattende og krevende omorganiseringer i staten de senere årene.
- Stadig nye områder åpnes for konkurranse mellom offentlige og private aktører, for eksempel innen helse- og omsorgssektoren, undervisningssektoren og transportsektoren. Utviklingen de senere årene med konkurranseutsetting av tjenesteproduksjon og å skille forretningsvirksomhet fra forvaltning, fortsetter.
- Helseforetakene har fra og med 2004 overtatt ansvaret for rusbehandlingen fra fylkeskommunene og ansvaret for syketransport og transport av helsepersonell fra trykdeetaten.

Elektronisk forvaltning innføres i stadig større utstrekning i den offentlige forvaltningen. Utviklingen stiller bl.a. store krav til virksomhetenes IT-systemer, informasjonssikkerhet, rutiner og kompetanse. IT-systemene blir mer komplekse, særlig i de store virksomhetene, og det gjøres betydelige investeringer i nye og utvikling av eksisterende systemer. Utviklingen stiller også nye krav til Riksrevisjonens revisjonsmetoder, revisjonsverktøy og kompetanse.

Når det gjelder særlig utfordringer i forbindelse med statlige anskaffelser og investeringsprosjekter nevnes spesielt følgende områder:

- Ordningen med statlige innkjøpsavtaler i regi av Statens forvaltningstjeneste er avviklet, og innkjøpsansvaret er nå lagt til den enkelte statlige virksomhet. Dette innebærer at svært mange virksomheter må inngå nye rammeavtaler og andre typer avtaler - alene eller i samarbeid med andre virksomheter.
- Konkurransetsetting av statlige oppgaver fører også til en betydelig økning i omfanget av anskaffelser for statlige virksomheter.
- Økt bruk av Offentlig Privat Samarbeid (OPS) innenfor enkelte sektorer for å løse samfunnsoppgaver og når infrastrukturprosjekter gjennomføres. De avtalene som inngås og de investeringsprosjektene som gjennomføres er til dels svært omfattende og komplekse.

I lys av denne utviklingen påvirkes også omfanget av Riksrevisjonens kontroll med virksomhetenes overholdelse av anskaffelsesregelverket, inngåelse/oppfølging av kontrakter og prosjekter og deres måloppnåelse.

Endringer i økonomiregelverket, bevilgningsreglementet og bruk av periodiseringsprinsippet i statlig regnskapsføring påvirker også Riksrevisjonens revisjon av og kontroll med statlige virksomheter. Det redegjøres nærmere særlig for utfordringer på følgende områder:

- Det nye økonomiregelverket for staten som trådte i kraft 1. januar 2004, fastsetter hovedprinsipper og regler for statlig økonomistyring, regnskapsføring og betalingsformidling. Regelverket legger bl.a. vekt på at styring, oppfølging, kontroll og forvaltning skal tilpasses virksomhetenes egenart samt risiko og vesentlighet. Våren 2005 har regjeringen Bondevik II også fremmet forslag om endringer i bevilgningsreglementet, jf. St.prp. nr. 48 (2004-2005).
- Finansdepartementet orienterte i St.prp. 1 (2004-2005) om arbeidet med å følge opp Statsbudsjettutvalgets forslag om bruk av periodiseringsprinsippet i statlig regnskapsføring. Regjeringen har lagt til grunn at periodiseringsprinsippet bør tas i bruk i statlig regnskapsføring i det omfanget og i den utformingen som er tjenlig ut fra en samlet vurdering av nytte og kostnader. Bevilgningsvedtakene skal fortsatt baseres på kontantprinsippet.
- Finansdepartementet har startet et arbeid med å utvikle standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter i henhold til periodiseringsprinsippet. Det tas sikte på å harmonisere regnskapsstandardene i hensiktsmessig grad med norsk regnskapslovgivning, god regnskapspraksis i privat sektor og internasjonale regnskapsstandarder som er tillatt brukt i Norge. Basert på bl.a. erfaringer fra de igangsatte pilotvirksomhetene vil Finansdepartementet vurdere om, og i tilfelle i hvilken utstrekning, det vil være hensiktsmessig å innføre periodiseringsprinsippet for regnskapene i flere statlige virksomheter, eventuelt også for statsregnskapet.

Revisjonsaktiviteter

Revisjonsaktivitetene er inndelt i regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Det er etablert et system for årlig utarbeidelse av en felles overordnet risikovurdering per departement hvor formålet er å sikre at den etterfølgende planleggingen i regnskapsrevisjonen, forvaltningsrevisjonen og selskapskontrollen baseres på et felles vurderingsgrunnlag.

Riksrevisjonen redegjør nærmere for metodikken og omfanget av revisjonsaktivitetene. For regnskapsåret 2003 omfattet Riksrevisjonens regnskapsrevisjon totalt 283 regnskaper, herunder regnskapene for 10 nordiske institusjoner og 19 stiftelser. Etter avtale reviderer Riksrevisjonen også deler av 18 fylkesvegvesenregnskaper som regnskapsføres av Statens vegvesen. Riksrevisjonen gjennomfører fra 1. juli 2004 all revisjon knyttet til de kommunevise skatteregnskapene.

Revisjonen er søkt gjennomført på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte og er basert på en vurdering av risiko og vesentlighet. På flere områder er det etablert særskilte faggrupper med kompetanse for å løse spesielle revisjonsoppgaver. Riksrevisjonen har hatt en god dialog med departementene og reviderte virksomheter om de sakene som har vært behandlet. Riksrevisjonen sender et avsluttende revisjonsbrev (revisjonsberetning) til alle reviderte virksomheter med kopi til overordnet departement. Resultatet av kontrollen for 2003 ble rapportert til Stortinget i Dokument nr. 1 (2004-2005) og følger i hovedsak tidligere opplegg, men antegnelse inneholder ikke forslag til vedtak (desisjon). Oppfølgingen av fire merknader til statsregnskapet for 2002 som tidligere er behandlet av Stortinget, er omtalt i Dokument nr. 3:1 (2004-2005).

Selskapskontrollen for regnskapsåret 2003 omfattet 37 heleide og 37 deleide aksjeselskaper, 5 statsforetak, 5 regionale helseforetak, 5 virksomheter organisert ved særskilt lov og 26 studentsamskipnader. Resultatet av kontrollen ble rapportert til Stortinget i Dokument nr. 3:2 (2004-2005).

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er det i 2004 det arbeidet med tre strategiske studier av henholdsvis petroleumssektoren, landbrukssektoren og høgscoleområdet. Forvaltningsrevisjoner sendes fortløpende til Stortinget som Dokument nr. 3-saker. I 2004 ble det oversendt ti forvaltningsrevisjoner. I tillegg er det i første kvartal 2005 oversendt ytterligere tre forvaltningsrevisjoner som i det vesentlige ble ferdigstilt i 2004. En administrativ rapport er oversendt kontroll- og konstitusjonskomiteen til orientering, - Riksrevisjonens undersøkelse av refusjon av utgifter til legemidler på blå resept. Av påbegynte forvaltningsrevisjoner fra tidligere år er 37 videreført i 2005. Oppfølgingen av 12 forvaltningsrevisjoner som tidligere er behandlet av Stortinget. En forvaltningsrevisjon er avsluttet etter foranalyse: Kvaliteten på toll- og avgiftsetatens mål- og resultatrapportering.

I forbindelse med metodeutvikling er det redegjort for arbeidet i forbindelse med nye generelle standarder for revisjonsarbeidet. Det ble her foretatt en oppdatering av standardene som en følge av de endringene som har skjedd i bl.a. rammebetingelsene, jf. ny lov og

instruks for Riksrevisjonen. Videre er det redegjort for metodeutvikling og nye retningslinjer for alle revisjonstypene, hvor det bl.a. er videreutviklet et system for departementsvis felles overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering. Det arbeides også med å utvikle en ny metodikk for regnskapsrevisjonen. Nye reviderte retningslinjer for revisjon av statsregnskapet og nye retningslinjer for årlig revisjon av styring, måloppnåelse og resultatrapportering er vedtatt. Det er også utarbeidet nye retningslinjer i forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

På grunnlag av ny lov og instruks for Riksrevisjonen, vil Riksrevisjonens årlige rapportering til Stortinget i Dokument nr. 1 endres i form og innhold. Det skal rapporteres mer helhetlig om departementenes forvaltning og gjennomføring av budsjett. Riksrevisjonen legger opp til at rapporteringen skal ha et innhold og en utforming som gir Stortinget tilstrekkelig grunnlag for å ta stilling til om det bør rettes kritikk eller gjøres ansvar gjeldende overfor vedkommende statstråd. Ny rapportering til Stortinget iverksettes høsten 2005.

I Riksrevisjonen gjennomføres det årlige kvalitetskontroller i regnskapsrevisjonen for å sikre at revisjonsarbeidet blir gjennomført i henhold til "god revisjonsskikk i Riksrevisjonen". Fire seksjoner ble kontrollert. Tilsvarende opplegg for kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjon er igangsatt.

Et team bestående av representanter fra den engelske, svenske og danske riksrevisjonen gjennomfører i 2004/2005 en fagfelleevaluering av forvaltningsrevisjonen i Riksrevisjonen. Arbeidet skal etter planen slutføres i november 2005.

Ny metodikk og ny rapportering til Stortinget stiller store krav til samarbeid mellom de ulike avdelingene i Riksrevisjonen - også på tvers av revisjonstypene. Samarbeidet mellom revisjonsavdelingene må derfor utvikles ytterligere.

Riksrevisjonen skal ha en mer aktiv rolle i arbeidet mot misligheter og korrupsjon, jf. riksrevisjonsloven § 9 fjerde ledd og § 15 fjerde ledd. Det arbeides derfor med å utvikle et undervisningsopplegg som skal bidra til kompetanseoppbygging på området. De nordiske riksrevisjonene samarbeider for å utvikle revisjonsarbeidet sett i forhold til misligheter. Riksrevisjonen leder gruppen hvor det har blitt avholdt flere møter der ulike problemstillinger knyttet til misligheter og revisjon er drøftet.

Riksrevisjonen gir veiledning til reviderte virksomheter både i revisjonskommunikasjonen og ved å delta som observatører i aktuelle utviklingsprosjekter og andre prosjekter. Det er gjennomført kontaktmøter mellom Riksrevisjonen og departementene/virksomhetene.

Riksrevisjonen har også forelest ved ulike utdanningsinstitusjoner, statlige virksomheter og i andre fora.

Internasjonale aktiviteter

Revisjonsoppdrag i internasjonale organisasjoner gir økt revisjonskompetanse og nyttig kunnskap om hvordan slike organisasjoner forvalter de midlene med-

lemslandene har bevilget. Det er etablert retningslinjer for Riksrevisjonens oppdrag som ekstern revisor i internasjonale organisasjoner.

Riksrevisjonen hadde følgende internasjonale revisjonsoppdrag i 2004: International Organization for Migration (IOM), European Space Agency (ESA), EUMETSAT, European Organisation for the Safety of Air Navigation (EUROCONTROL) og EFTA, EFTA Surveillance Authority (ESA), EFTA Court.

Riksrevisjonen har sammen med riksrevisjonene i Nederland og i England sluttført en fagfelle vurdering av den canadiske riksrevisjonen. En tilsvarende vurdering av den amerikanske riksrevisjonen er påbegynt i 2004. Arbeidet gjennomføres sammen med riksrevisjonene i Canada, Mexico, Sverige, Nederland, Australia og Sør-Afrika. Representanter fra den engelske, svenske og danske riksrevisjonen gjennomfører i 2004-2005 en fagfelle vurdering av forvaltningsrevisjonen i Riksrevisjonen.

Bistanden til utviklingen av riksrevisjonen i Zambia er videreført i 2004.

Riksrevisjonen er medlem av INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) og dens regionale organisasjon for Europa, EUROSAI (European Organisation of Supreme Audit Institutions), INTOSAI Governing Board og av INTOSAI Finance and Administration Committee. Riksrevisjonen møter som observatør til EUROSAI Governing Board og har deltatt i INTOSAI Strategic Planning Task Force som har arbeidet fram forslag til ny strategisk plan.

Videre arbeider Riksrevisjonen i: INTOSAIs komité for revisjonsstandarder, INTOSAIs komité for IT-revisjon, INTOSAIs arbeidsgruppe for revisjon av internasjonale institusjoner, INTOSAIs arbeidsgruppe for miljørevisjon, INTOSAIs arbeidsgruppe for revisjon av privatisering, EUROSAIs arbeidsgruppe for forvaltningsrevisjon og EUROSAIs arbeidsgruppe for IT-revisjon.

Riksrevisjonen mottok riksrevisorbesøk fra Frankrike, Zambia og Slovenia, samt delegasjonsbesøk fra den danske, bulgarske og zambiske riksrevisjonen. Riksrevisjonens leder har besøkt riksrevisjonene i Slovakia, Bulgaria, Russland og Zambia samt vært i Brüssel. Videre har medarbeidere deltatt på konferanser og møter i utlandet i regi av andre lands riksrevisjoner, EUROSAI og INTOSAI.

Det nordiske samarbeidet er videreført. Norge har blant annet ledet den nyopprettede nordiske arbeidsgruppen for økonomisk kriminalitet og misligheter samt arbeidsgruppen for selskapskontroll. Det har vært arrangert møter i det nordiske forumet for riksrevisjonenes informasjonsmedarbeidere og for personalmedarbeidere, i tillegg til et møte i arbeidsgruppen som skal se på mulighetene for å finne sammenlignbare nøkkeltall fra revisjonsproduksjonen i de nordiske land. Representanter fra Riksrevisjonen deltok på det årlige nordisk-baltiske møtet i Litauen.

Det redegjøres nærmere for HOAP (Harmonisation in overseas audit practice) som er et samarbeid mellom

riksrevisjonene i en rekke giverland om rapportering og revisjon av bistandsprosjekter.

Riksrevisjonen deltok på det årlige møtet mellom NATO Board of Auditors og NATO-landenes riksrevisjoner om revisjonen av NATO-regnskapet. Riksrevisjonen har for perioden 2002-2005 ett medlem i NATO Board of Auditors.

Når det gjelder samarbeidet mellom revisjonsorganene i enkelte land som har F-16 jagerfly, har dette vært et "sovende samarbeid" ettersom det økonomiske oppgjøret knyttet til anskaffelser og oppgraderinger av F-16 jagerfly er gjennomført. Den belgiske riksrevisjonen som har formannskapsvervet, vil eventuelt innkalle til møte i 2005 knyttet til mulig revisjonsmessig oppfølging av refusjon for utviklingskostnader de europeiske landene skal ha fra USA når F-16-flyene selges til tredjeland. Riksrevisjonene i Norge, Nederland og Danmark vurderer også et mulig samarbeid knyttet til revisjonen av midler til utvikling av Joint Strike Fighter (JSF).

Organisering, ressursfordeling og personale

Riksrevisjonens øverste ledelse er et kollegium bestående av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år. Det nåværende kollegiet er valgt for perioden 1. juli 2002 til 30. juni 2006 og har følgende sammensetning:

Leder:	Bjarne Mørk-Eidem
Varamedlem:	Brit Hoel
Nestleder:	Annelise Høegh
Varamedlem:	Siri Frost Sterri
Medlem:	Jan L. Stub
Varamedlem:	Arve Lønnum
Medlem:	Wenche Lyngholm
Varamedlem:	Nils Totland
Medlem:	Helga Haugen
Varamedlem:	Johan Buttedahl

Det er avholdt ni kollegiemøter i 2004. Kollegiet har besøkt EU-delegasjonen, ESA, EFTA og Nato for erfaringsutveksling.

Riksrevisjonen er organisert med en administrasjonsavdeling, fire regnskapsrevisjonsavdelinger og to forvaltningsrevisjonsavdelinger samt to revisjonsstøtteenheter som arbeider med metodeutvikling og kvalitetskontroll. Selskapskontrollen er organisert sammen med forvaltningsrevisjonen. Det er etablert en ny seksjon for revisjon av skatteetaten for å gjennomføre oppgavene Riksrevisjonen fikk ved overtakelsen av revisjonsansvaret for de kommunevise skatteregnskapene.

Ressursbruken på revisjonsfaglige aktiviteter og andre aktiviteter i 2004 er på samme nivå som i 2003. Revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene viser en liten økning av forvaltningsrevisjon i forhold til 2003.

Riksrevisjonen hadde i 2004 en ramme på 481 årsverk. Ved utgangen av 2004 var 514 personer ansatt i virksomheten, fordelt på totalt 480 årsverk. Av disse var 97 personer lokalisert utenfor Oslo.

Kjønnsfordelingen i Riksrevisjonen viste i 2004 en kvinneandel totalt på 52,5 pst. Kvinneandelen varierer noe mellom de ulike avdelingene. I henhold til Riksrevisjonens handlingsplan for likestilling skal kvinner være representert med minimum 40 pst. i hver stillingsgruppe. I alle stillingsgrupper bortsett fra sekretærgruppen, var det i 2004 en kvinneandel på over 40 pst. Forut for rekruttering i de ulike stillingsgruppene blir det vurdert om det er behov for å oppfordre kvinner til å søke. I enkelte arbeidsgrupper er imidlertid kvinneandelen lavere enn Riksrevisjonens krav på minimum 40 pst. (iht. Riksrevisjonens tilpasningsavtale til Hovedavtalen), og det er satt fokus på dette slik at andelen økes. Når det gjelder brutto gjennomsnittslønn per måned for kvinner og menn for alle som er omfattet av Hovedtariffavtalen, viser tallene for 2004 at det fortsatt er en differanse i favør av mennene.

Riksrevisjonen satser bevisst på å rekruttere medarbeidere med god formalkompetanse, og andelen av medarbeidere med høyere utdanning har økt i de senere årene. Det stilles store krav til det arbeidet Riksrevisjonens medarbeidere utfører. Det satses ytterligere på kompetanseutvikling og spesialisering på ulike fagområder blant annet er et treårig opplæringsprogram for nyansatte revisorer under utvikling. Øvrige medarbeidere skal hvert år gjennomføre minst 35 timer arbeidsrelaterte kompetanseutviklingstiltak. Medarbeiderne tilbys både interne og eksterne kurs og stipend til videreutdanning.

Det er videre redegjort for hospiteringsordningene, praksisordning for å bli registrert revisor, handlingsplan for inkluderende arbeidsliv samt seniorpolitikk.

Sykefraværet i 2004 var på 6,3 pst. mot 6,9 pst. i 2003. Det arbeides for å redusere sykefraværet ytterligere.

Det ble ansatt 42 nye medarbeidere i 2004, 22 kvinner og 20 menn. Det ble rekruttert flere kvinner enn menn på de høyeste stillingsnivåene, ni kvinner og sju menn. Total turnover i 2004 var på 3,7 pst. mot 1,3 pst. året før.

Administrasjon og interne aktiviteter

Riksrevisjonen redegjør her nærmere for administrative driftsoppgaver og støttefunksjoner, sikkerhet ved behandling av informasjon, krisehåndteringsplanen, nytt lønns- og personalsystem, felles plan- og rapporteringssystem, nye retningslinjer for mediearbeidet, ny intranettportal samt arrangement av faglige forum og lederfrokoster. I tillegg redegjøres det for prosessen der alle ansatte og ledere i Riksrevisjonen var med på å utforme Riksrevisjonens omdømme- og samspillverdier. Riksrevisjonens omdømmeverdier er uavhengighet, objektivitet og kompetanse.

Fra og med 1. juli 2004 gjelder utsatt offentlighet for dokumenter som er utarbeidet av eller til Riksrevisjonen i saker som vurderes lagt fram for Stortinget, jf. riksrevisjonsloven § 18 annet ledd. Tilsvarende bestemmelse er også innarbeidet i offentlighetsloven § 4.

I 2004 mottok Riksrevisjonen 676 innsynsbegjæringer, hvorav 550 ble innvilget. Helt eller delvis avslag

ble gitt i 126 tilfeller. Delvis avslag innebærer at dokumentet som sådant utleveres, men at det inneholder fortløpig informasjon som er unntatt offentlighet og som det derfor ikke er gitt innsyn i. I 2003 kom det til sammenligning inn 1283 innsynsbegjæringer. Nedgangen i antall innsynsbegjæringer må selvsagt ses i lys av de nye bestemmelsene om utsatt offentlighet.

Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2004

Riksrevisjonens regnskap er revidert av statsautorisert revisor Ole Kjelstrup, som Stortingets presidentskap har oppnevnt som revisor. Regnskapet for 2004 med noter og revisjonsberetning er sendt Stortingets presidentskap.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Berit Brørby, Kjell Engebretsen og Jørgen Kosmo, fra Høyre, André Oktay Dahl og Martin Engeset, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Henrik Rød, fra Sosialistisk Venstreparti, Siri Hall Arnøy og lederen Ågot Valle, og fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan, viser til at Riksrevisjonens oppgaver er nedfelt i Grunnloven, og at lov og instruks er gitt av Stortinget. Komiteen viser her til komiteens behandling av ny lov og instruks for Riksrevisjonen som trådte i kraft 1. juli 2004 (riksrevisjonsloven av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004). Melding om Riksrevisjonens virksomhet oversendes Stortinget i henhold til § 17 i instruks om Riksrevisjonens virksomhet. Komiteen viser til at ny lov og instruks hovedsakelig er en kodifisering av etablert praksis, men innebærer enkelte endringer. Komiteen vil her spesielt peke på at Riksrevisjonens desisjonsmyndighet og godkjenning av særregnskaper er avvirket fra og med regnskapsåret 2004. Videre viser komiteen til at kontrollen i heleide selskaper utvides til også å omfatte forvaltningsrevisjon. Komiteen registrerer at Riksrevisjonen blant annet overtar revisjonen av Husbanken og Lånkassen fra og med regnskapsåret 2005, mens revisjonsansvaret for statlige stiftelser avvikles fra samme tidspunkt. Komiteen viser spesielt til at Riksrevisjonens årlige rapportering til Stortinget i Dokument nr. 1 endres i form og innhold og at ny rapportering iverksettes for regnskapsåret 2004. Komiteen viser for øvrig til at den nye loven også har en bestemmelse om utsatt offentlighet for saksdokumenter i saker som Riksrevisjonen vurderer å legge frem for Stortinget.

Komiteen viser til den fremlagte årsmeldingen og mener at den gir et godt uttrykk for Riksrevisjonens virksomhet i 2004. Riksrevisjonen får, etter komiteens oppfatning, en viktigere og viktigere rolle i forhold til å følge opp den virksomhet som forvaltningen utøver.

Komiteen peker spesielt på de utfordringer og tilpasninger for Riksrevisjonens kontroll og organisering som ligger i omorganisering av statlig virksomhet,

samt at oppgaver er under kontinuerlig utvikling og endring.

Komiteen viser her blant annet til de utfordringer som følger av at elektronisk forvaltning innføres i stadig større utstrekning i den offentlige forvaltningen. IT-systemene blir mer komplekse, særlig i de store virksomhetene, og det gjøres betydelige investeringer i nye og utvikling av eksisterende systemer. Komiteen viser til at utviklingen også stiller nye krav til Riksrevisjonens revisjonsmetoder, revisjonsverktøy og kompetanse.

Når det gjelder særlige utfordringer i forbindelse med statlige anskaffelser og investeringsprosjekter, peker komiteen spesielt på at ordningen med statlige innkjøpsavtaler i regi av Statens forvaltningstjeneste er avvirket, og at innkjøpsansvaret nå er lagt til den enkelte statlige virksomhet. Dette innebærer at svært mange virksomheter må inngå nye rammeavtaler og andre typer avtaler. Når det gjelder konkurranseutsetting av statlige oppgaver, fører dette også til en betydelig økning i omfanget av anskaffelser for statlige virksomheter. Komiteen peker også på økt bruk av Offentlig Privat Samarbeid (OPS) innenfor enkelte sektorer for å løse samfunnsoppgaver, og når infrastrukturprosjekter gjennomføres. De avtalene som inngås og de investeringsprosjektene som gjennomføres, er til dels svært omfattende og komplekse. Komiteen viser til at som et resultat av denne utviklingen påvirkes også omfanget av Riksrevisjonens kontroll med virksomhetenes overholdelse av anskaffelsesregelverket, inngåelse/oppfølging av kontrakter og prosjekter og deres måloppnåelse. Komiteen peker også på de utfordringer for Riksrevisjonen som ligger i endringer i økonomiregelverket, bevilgningsreglementet og bruk av periodiseringsprinsippet i statlig regnskapsføring.

Komiteen understreker at det er viktig at staten har et effektivt organ som kan gjøre en grundig kontroll med det arbeid som forvaltningen utfører. For Stortinget er det også viktig at Riksrevisjonen fører en effektiv kontroll med om forvaltningen følger opp Stortingets vedtak og forutsetninger.

Komiteen ser det som svært viktig at Riksrevisjonen skal ha en mer aktiv rolle i arbeidet mot misligheter og korrupsjon, jf. riksrevisjonsloven § 9 fjerde ledd. Komiteen viser til at Riksrevisjonen gjennom revisjonen både skal bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Komiteen peker også på at Riksrevisjonen uten hinder av taushetsplikt selv kan melde sine funn eller mistanker til politiet eller andre kontrollinstanser, jf. revisjonsloven § 15 fjerde ledd.

Komiteen vil peke på at det stilles store krav til det arbeidet Riksrevisjonens medarbeidere utfører. Komiteen viser i denne forbindelse til den kompetanseutvikling som skjer både i intern regi, men også ved eksterne kurs og gode stipendordninger. Komiteen registrerer at det er igangsatt utvikling av et obligatorisk treårig kompetanseprogram for alle nyansatte revisorer som vil tre i kraft i august 2005.

Komiteen viser til at det fra og med 1. juli 2004 gjelder utsatt offentlighet for dokumenter som er utarbeidet av eller til Riksrevisjonen i saker som vurderes lagt frem for Stortinget, jf. riksrevisjonsloven § 18 annet ledd. Tilsvarende bestemmelse er også innarbeidet i offentlighetsloven § 4.

Komiteen registrerer at Riksrevisjonen i 2004 mottok 676 innsynsbegjæringer, hvorav 550 ble innvilget. Helt eller delvis avslag ble gitt i 126 tilfeller. I 2003 kom det til sammenligning inn 1283 innsynsbegjæringer. Nedgangen i antall innsynsbegjæringer er et resultat av de nye bestemmelsene om utsatt offentlighet.

Når det gjelder de dokumenter som er blitt oversendt Stortinget til behandling i 2004, viser komiteen til sine merknader og Stortingets vedtak i de ulike sakene.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 2 (2004-2005) - Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2004 - vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 24. mai 2005

Ågot Valle
leder

Carl I. Hagen
ordfører

